

vildende Undersøgelser og ufrugtbar Polemik. Under denne Retning, — der mangengang har givet den lutheriske Kirke Udseende af et stort geistligt Disputeringsinstitut — har Menighedslivet haft meget at lide og lider meget den Dag idag. Der er derved blevet kastet Uro, Splid, Ophidselse, Partisynge og Ufordragelighedsaand ind i Menighederne, hvor der uden denne Inddragning vilde være kristelig Fred og Samdrægtighed. Det er for et sundt kirkeligt Liv overmaade tjenligt, at den theologiske konfessionelle Nidsfærhed bliver tempereret ved en almeen evangelisk Charakter, at den sive dogmatiske Correcthed bliver befrugtet ved praktisk kristelig Aand, der netop har sin naturlige Repræsentant i Menigheden. Men da maa vistnok Menighedsselementet ikke blive sat hen til at figurere paa Strømt, men saaledes at det kan udøve sin fulde og velgjørende Indflydelse. Derimod vil Geistlighedens Isolering fra Menighederne — saaledes som det vilde blive Tilfældet ved enhver Indpøding paa Landemøds-Institutet, — ikke alene svække Forholdet imellem Præst og Menighed, imellem det kirkelige Organ og Rigsdagen, men ogsaa meget let bringe Bestyrelse og Udvikling af det kirkelige Liv ind i skjæve Retninger, der kunne have en vidtgaaende Indflydelse paa vort hele offentlige Liv.

Jeg tør endnu sige dette til: at der er Tid, hvor der giver sig tilkjende en særegen aandelig Disposition til Udvikling af visse særegne Skjævheder. Det er et bekendt Ord af den afdøde Geiser: at der gaaer i vor Tid en katholsk Strømning igennem Verden, og Aarene have vist, hvilken prophetisk Forudsættelse der har ligget til Grund for dette Ord. I Tydskland, den lutheriske Reformations Fædreland, er der en kirkelig Retning, der karakteriserer sig ved den Paastand: at den lutheriske Kirke skal staae den romersk-katholske Kirke nærmere, end den staaer den reformerte; og der findes der en Række Theorier, som aabenbart ere omplantede fra katholsk Grund til protestantisk Grund, men der blive opfattede og pleiede med en særegen Fortjærlighed: Theorier om en ubetinget Autoritet af Kirken og Kirkens overleverede Ord, om en særegen Hellig-

heds-Charakter, der skal heste ikke ved det geistlige Embede, men ved det geistlige Embedes Personligheder, om en mysterios Meddelelse, som skal foregaae ved Ordinationen, om en ganske væsentlig Forskjel, der skal finde Sted imellem en ordineret og en uordineret Mand. Det er Theorier, der, som man seer, ikke kunne blive uden ganske væsentlig Indflydelse paa Behandling og Afgjørelse af alle Kirkes forfatnings- og Kirkebestyrelses-Spørgsmaal. Der er noget Epidemisk i de aandelige Affectioner saavel som i de legemlige, og ifølge det aandelige Samkvem, som finder Sted mellem Tydskland og Norden, behøver det ikke at paavises, at lignende Symptomer fremkomme ogsaa hos os — derpaa skal jeg her ikke gaae videre ind. Jeg er nu vistnok overbevist om, at der fra vor Geistligheds Midte vil udgaae den kraftigste Modstand imod al Katholisering; men paa en Tid, hvor saadanne Symptomer ere graaserende, og hvor en Stemning gjør sig gjældende med en mærkelig Tendens til geistlig Genfæidighed — for denne troer jeg ikke, at man kan frikende den Stemning, der er kommen til Udtaalelse paa Landemoderne — er det — for at ogsaa jeg engang skal gjøre Brug af Betimeligheds-Momentet — den rette Tid til at tage de praktiske Conseqventer af en saadan Stemning alvorligt i Die, og til ikke at blive staaende ved den blotte Betragtning.

Derfor det nu turde ventes, at der fra en anden Side vilde blive fremlagt et Lovudkast, som gik ud derpaa, at de ved Landemoderne forsamlede Biskopper og Provster skulde indtage den Stilling ved det kirkelige Lovgivningsværk, som efter Forslaget skulde tillægges et af Geistlige og Verdslige ligeligt sammensat Kirkeraad, saa vilde Sagen dermed komme under Regjeringens og Rigsdagens Droftelse, og da skulde jeg af let begribelige Grunde hellere end gjerne have holdt mig tilbage. Men der er ikke Udset til, at der ad Lovgivningsveien vil blive foranlediget noget Skridt fra Landemoderne Side. To Landemoder (i Aalborg og Viborg) have anholdt om „et allerhøieste Løfte“, „en Udtaalelse af Majestæten“ (som Alternativ er udsøgt: „eller en Lov“), „hvorefter Landemoderne i den nu udvidede Form (det vil sige: